

N:o 15.

Af herr **Hildebrand**, i anledning af *Kungl. Maj:ts förslag till nytt aflöningsreglemente för tjänstemän vid postverket.*

I det förslag till nytt aflöningsreglemente för postverket, som innefattas uti innevarande års statsverksproposition, har § 3, femte stycket, erhållit följande lydelse: »Vid befordran äger tjänsteman af högre grad att genast tillträda den nya befattningens begynnelse aflöning, därest denna är högre än den aflöning, han senast uppburit. Eljest äger han att i fråga om aflöningsförhöjning i den nya befattningen tillgodoräkna sig den tid intill tre kalenderår, hvarunder han i ena eller andra befattningen innehåft den aflöning, som utgått vid befordringstillfället.»

Denna bestämmelse innebär, att en tjänsteman i allmänhet vid befordran icke allenast ej vinner någon som helst aflöningsförhöjning på grund af sin befordran, utan äfven kanske i rätt många fall icke ens kommer att i den nya befattningen på rätt lång tid, kanske 5 à 6 år, eller t. o. m. mera, erhålla högre aflöning, än han skulle hafva erhållit i den förutvarande tjänsten, om han kvarstått i densamma. Detta förhållande torde tydligast framgå af medföljande tablå öfver aflöningsbeloppen till de manliga tjänstemännen af högre grad. Af denna tablå finner man nämligen, att samma aflöningsbelopp kunna vara gemensamma för 2, 3 och ända till 4 olika befordringsgrader, hvilket har till följd, att om exempelvis en förste postexpeditör, som nyligen uppnått en aflöning af 3,800 kronor, befordras till postmästare af 4 klass, så inträder ej aflöningsförhöjning för honom förrän efter tre kalenderår, då han erhåller 4,200 kronor, och först tre år därefter kan han erhålla högre aflöning, än om han kvarstått i sin förste postexpeditörstjänst. Under tiden har

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 10 Häft. (N:o 15). 1

han emellertid till följd af sin befordran åsamkats en del kostnader, såsom för flyttning till annan ort, hvilket är regel vid hvarje befordran m. m. Härtill kommer en ny kostnad, som för den kommission, som utarbetade det förslag, hvilket ligger till grund för Kungl. Maj:ts förslag, icke torde hafva varit känd vid förslaget afgifvande, och som ej heller nu beaktats af Kungl. Maj:t, nämligen en ganska afsevärd förhöjning i de obligatoriska afgifterna till civilstatens änke- och pupillkassa. Dessa afgifter bestämmas nämligen af vederbörande tjänstemans delaktighetsbelopp i nämnda pensionskassa, och detta belopp är lika med en femtedel af *högsta* pensionsunderlaget för innehafvande tjänst.

Med tillämpande af de af Kungl. Maj:t föreslagna aflöningsbelopp samt deras fördelning i lön och tjänstgöringspenningar är sålunda i nyss anförda fall delaktighetsbeloppet i civilstatens änke- och pupillkassa för tjänstemannen i fråga, så länge han är förste postexpeditör 580 kronor (= $\frac{1}{5}$ af 2,900 kr.), och när han befordras till postmästare af 4 klass 620 kronor (= $\frac{1}{5}$ af 3,100 kronor). Vid befordran, äfven om denna skulle inträffa så tidigt, som då tjänstemannen fyller 42 år, skulle han till nämnda kassa få erlægga dels en befordringsavgift af 86 kronor 40 öre (= 1 % per månad från 24 år å det belopp, hvarmed delaktighetsbeloppet ökas) samt dels få sina årsavgifter till samma kassa ökade med 8 kronor 40 öre (från 121 kronor 80 öre till 130 kronor 20 öre). Ju större olikheten är mellan slutlönerna i resp. aflöningsgrupper samt ju högre lefnadsåldern är vid befordran, desto större blifva gifvetvis dessa nya avgifter och dess större blir naturligtvis äfven kostnaderna vid tjänstemannens befordran.

I synnerhet för en familjeförsörjare blifva tydligen dylika utgifter, hvarigenom den behållna årsinkomsten minskas, rätt betungande, och kan därför ofvan anförda bestämmelse i aflöningsreglementet hafva den menliga verkan, att en dugande tjänsteman afhåller sig från att söka befordran till en befattning, för hvilken han kanske vore synnerligen lämplig, endast af den anledningen att hans ekonomiska förhållanden kanske icke medgifva de med en befordran följande omkostnaderna, för hvilka han icke kan påräkna något slags ersättning genom förbättrade löneförmåner förr än om något eller några år. I allmänhet brukar väl den praxis följas, att med ett mera ansvarsfullt arbete skall följa en något högre ersättning, men så blifver här ej fallet, utan snarare tvärtom, i det att såsom nyss visats den behållna årsinkomsten i regel kommer att i början åtminstone minskas för att först efter flera eller färre år ökas. Den eggelse, som ligger däri, att genom flit och omtanke i arbetet göra sig förtjänt af befordran, kan på detta sätt rent af i ej oväsentlig grad komma att hämmas.

Af de postala myndigheterna har äfven ifrågavarande aflöningsbestämmelse betecknats såsom till sina följder betänkelig. Sålunda hafva distriktscheferna i gemensamt utlåtande, med framhållande att af befordran föranledd löneförhöjning framdeles närmast skulle få karaktären af ålders-tillägg, uttalat, att verkan af en dylik bestämmelse är »oförenligt med postverkets verkliga fördel och står i skarp kontrast med hvad i sådant hänseende iakttages såväl å enskilda som allmänna verksamhetsområden.

Själftva aflöningssskalan, i hvilken många af de för en lägre befattning bestämda aflöningsbelopp återfinnas för de högre, samt de ringa befodringsutsikterna göra enligt vår mening paragrafens ändring till en tvingande nödvändighet.»

I sin skrifvelse den 26 november 1908 till Kungl. Maj:t vid öfverlämnande af förslag till postverkets utgiftsstater för år 1910 yttrar generalpoststyrelsen i samma fråga:

»Äfven för Generalpoststyrelsen har det framstått såsom tydligt, hurusom tillämpningen af ifrågavarande bestämmelse kan komma att verka tillbakahållande på tjänstemännen af högre grad, då tillfällen till befordran stå öppna, samt föranleda därtill, att ansökan om befordran uppskjutes, ända till dess den sökande hunnit en sådan ålder å sin innehafvande tjänst, att befordringen kommer att genast medföra aflöningsförhöjning. Därigenom komma dock de sökande att i en mängd fall tillika hafva uppnått en sådan lefnadsålder, att de icke längre vore så lämpliga för de sökta befattningarna, som de varit på ett tidigare lefnadsstadium. Ett sådant förhållande måste anses vara mindre förmånligt för postverkets intresse.

Vidkommande tjänstemännen af lägre grad är det genom samma § sörjdt för att aflöningsförbättring inträder samtidigt med befordran, och beträffande vikariat har — efter mönster af det år 1907 fastställda aflöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar — genom § 2 punkt 5, andra stycket, stadgats, att den, som tillfälligtvis tjänstgör å högre befattning än sin egen, under tiden för dylika uppdrag må uppbära något högre ersättning än egen aflöning.»

Längre fram i samma skrifvelse betonar styrelsen ännu en gång, att den finner »mycket starka skäl tala för den ifrågasatta jämkningen i paragrafens lydelse».

Nu äro visserligen bestämmelserna uti nu förevarande hänseende desamma, som införts i de nyligen stadfästade aflöningsreglementena vid statens järnvägar och vid telegrafverket. Den skillnad kommer dock att förefinnas beträffande hvad som är förenadt med befordran vid någon af de nämnda statsinstitutionerna och vid postverket, att järnvägstjänste-

mannen, som efter befordringen kvarstår vid samma aflöningsbelopp, icke drabbas af förhöjd afgift till statens järnvägars änke- och pupillkassa och vid förflyttning till annan ort icke heller af rese- och fraktkostnader vare sig för egen person eller familj eller bohag, samt att telegraftjänstemannen å den nya tjänsten i vissa fall kan genast påräkna, om än icke högre fast aflöning, dock ökad inkomst i provision, där sådan utgår, och i sportler.

Då ifrågavarande aflöningsbestämmelse sålunda enligt samstämmiga uttalanden från postverkets styrelse och distriktschefer måste befaras kunna medföra vissa ogynnsamma verkningar för postverket själfvt och den i hvarje fall är särdeles ogynnsam för postverkets tjänstemän, synes det högeligen önskligt, att en ändring af densamma må komma till stånd. Denna ändring bör gå ut på att posttjänsteman vid befordran till tjänst i högre aflöningsgrupp alltid må kunna påräkna en något förbättrad årsinkomst, hvarigenom åtminstone de närmaste direkta omkostnaderna till följd af befordringen kunde något så när betäckas. Ett dylikt stadgande skulle ej komma att medföra någon omedelbar förhöjning af utgiftsstaten för postverket och i framtiden ej heller komma att spela någon betydande roll i fråga om postverkets utgifter, men väl för den enskilde tjänstemannen vara af den allra största betydelse, liksom postverket och därmed det allmänna äfven kan anses hafva en indirekt fördel häraf, emedan det väl ej kan anses med det allmännas fördel förenligt, att dugliga tjänstemän skola afhållas från att söka lediga tjänster, därför att de ej vilja åsamka sig skulder för de med befordran följande omkostnaderna.

På grund af det sålunda anförda hemställes därför,

att i § 3, femte stycket, i aflöningsreglementet för tjänstemän vid postverket, sådant det föreligger i årets statsverksproposition, må erhålla följande förändrade lydelse:

Vid befordran till tjänst med högre slutaflöning äger tjänsteman af högre grad att i den nya tjänsten tillträda den aflöning, som är närmast högre än den aflöning, han senast uppburit.

Stockholm den 25 januari 1909.

Karl Hildebrand.

Bil.

Statsverkspropositionen, sjätte hufvudtiteln, sidan 233.

Befattningar	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Byråchef	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8000	8500	9900
Postdirektör	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7000	7500	8000	—	—	—
Kamrerare; sekre- terare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6000	6500	7000	—	—	—	—
Postmästare af klass 1 A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5500	6000	6500	7000	—	—	—	—
Förste aktuarie; intendent; om- budsman; post- mästare af klass 1 B; öfverkon- trollör	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5000	5500	6000	6500	—	—	—	—	—
Postmästare af klass 2 A; förste kontrollör	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4600	5000	5500	6000	—	—	—	—	—	—	—
Aktuarie; arkiva- rie och bibliote- karie; förråds- förvaltare; nota- rie; registrator; revisor; revisor och bokhållare; postmästare af klass 2 B.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4200	4600	5000	5500	—	—	—	—	—	—	—
Postmästare af klass 3, manlig; kontrollör	—	—	—	—	—	—	—	—	3800	4200	4600	5000	—	—	—	—	—	—	—	—
Postmästare af klass 4, manlig	—	—	—	—	—	—	—	3500	3800	4200	4600	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förste postexpe- ditör, manlig.....	—	—	—	—	—	—	3200	3500	3800	4200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Postexpeditör, manlig.....	1800	2000	2200	2400	2600	2900	3200	3500	3800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—